УДК 37.091.3:004.9
DOI: 10.24144/2524-0609.2026.59.57-63

Вербівський Дмитрій Сергійович
доктор педагогічних наук, доцент
професор кафедри комп'ютерних наук та інформаційних технологій
Житомирський державний університет імені Івана Франка
м.Житомир, Україна
d_verbovskiy@ukr.net
https://orcid.org/0000-0002-5238-1189

Коляда Олег Васильович
кандидат філологічних наук, доцент
доцент кафедри германської філології та зарубіжної літератури ННІ іноземної філології
Житомирський державний університет імені Івана Франка
м.Житомир, Україна
o.v.kolyada@gmail.com
https://orcid.org/0000-0003-1869-1260

Карплюк Світлана Олександрівна
кандидат педагогічних наук, доцент
доцент кафедри соціально-гуманітарної та фундаментальної підготовки
Житомирський інститут Приватного акціонерного товариства
«Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом»
м.Житомир, Україна
s.karpliuk22@gmail.com
https://orcid.org/0009-0007-6350-3421

ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ІНШОМОВНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Анотація. Стаття присвячена дослідженню дидактичного потенціалу цифрових платформ та інноваційних цифрових технологій у навчанні іноземних мов у закладах вищої освіти. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю вдосконалення цифрового освітнього середовища, забезпечення персоналізації навчання та розвитку іншомовної комунікативної компетентності здобувачів вищої освіти в умовах дистанційного та змішаного навчання. Мета статті – теоретично обґрунтувати можливості цифрових платформ та інноваційних цифрових технологій і визначити педагогічно доцільні підходи до їх використання у навчанні іноземних мов. Застосовано теоретичні методи: аналіз, порівняння, систематизацію, класифікацію та узагальнення наукових джерел і педагогічного досвіду з метою визначення дидактичних можливостей цифрових платформ і технологій та умов їх ефективного використання. Проаналізовано можливості вебквестів, платформи Moodle, мобільних технологій, штучного інтелекту, автоматизованого розпізнавання мовлення, віртуальної та доповненої реальності. Визначено, що їх педагогічно виважена інтеграція сприяє персоналізації навчання, організації самостійної та інтерактивної роботи, забезпеченню оперативного зворотного зв'язку, диференціації завдань і моделюванню автентичних комунікативних ситуацій. Зроблено висновок, що ефективність цифрових технологій залежить від їх відповідності освітнім цілям, змісту навчання та індивідуальним потребам здобувачів освіти.

Ключові слова: цифрові платформи, цифрові технології, навчання іноземних мов, персоналізація навчання, іншомовна комунікативна компетентність.

Вступ. Нині в Україні перед педагогічною спільнотою постає комплекс нових викликів, зумовлених трансформаційними процесами в освітній сфері, зокрема реформуванням системи освіти, переходом до компетентнісної моделі навчання, упровадженням державних і європейських стандартів нового покоління, а також необхідністю оперативної адаптації освітнього процесу до умов дистанційного та змішаного навчання, спричинених повномасштабною збройною агресією.

В останні роки велика кількість закладів вищої освіти України функціонують у змішаному форматі, що поєднує аудиторне навчання з періодичним переходом на дистанційні технології. За таких умов перед викладачами особливо гостро постає проблема забезпечення якості освіти та ефективної організації освітнього процесу в нових умовах. Найбільші труднощі виникають під час викладання дисциплін практичного спрямування, оскільки формування комунікативної компетентності, зокрема іншомовної професійної комунікації, значною мірою залежить від безпосередньої взаємодії учасників освітнього процесу.

У зв'язку з цим особливої актуальності набувають дослідження, спрямовані на пошук ефективних форм та методів підвищення якості мовної та професійної підготовки здобувачів вищої освіти в умовах дистанційного та змішаного навчання.

Одним із провідних напрямів цифрової трансформації освіти є впровадження цифрових платформ, які забезпечують доступ до освітніх ресурсів, організацію комунікації між учасниками освітнього процесу, моніторинг навчальних досягнень і управління освітньою діяльністю. Їх функціональні можливості створюють передумови для реалізації персоналізованого навчання, що передбачає адаптацію змісту, методів і темпу навчання відповідно до індивідуальних особливостей, потреб та освітніх можливостей кожного здобувача освіти. У зв'язку з цим особливого значення набуває наукове осмислення потенціалу цифрових платформ як засобу реалізації персоналізованого підходу в сучасному освітньому середовищі.

© Вербівський Д.С., Коляда О.В., Карплюк С.О.
Creative Commons Attribution NonCommercial ShareAlike License (CC BY-NC-SA 4.0)

Водночас практика функціонування закладів вищої освіти засвідчує наявність низки проблем, пов'язаних із використанням цифрових платформ. Незважаючи на зростаючу потребу в їх активному впровадженні, застосування таких ресурсів нерідко має фрагментарний характер і недостатньо забезпечене науково-методичним супроводом. До чинників, що стримують ефективне використання цифрових платформ, належать нерівномірний рівень матеріально-технічного забезпечення закладів освіти, недостатній рівень цифрової компетентності науково-педагогічних працівників, а також відсутність цілісних методичних підходів до інтеграції цифрових інструментів у зміст і технології навчання. Сукупність зазначених факторів негативно впливає на результативність застосування цифрових платформ у повсякденній освітній практиці.

Важливим науково-практичним завданням залишається визначення педагогічно доцільних моделей застосування цифрових платформ, що передбачає не лише їх технічне впровадження, а й адаптацію змісту освіти, методів, форм і засобів навчання до вимог цифрового освітнього середовища. У цьому контексті особливої актуальності набуває пошук ефективних підходів до інтеграції цифрових технологій в освітній процес, які забезпечують персоналізацію навчання, сприяють розвитку самостійності здобувачів освіти, підвищенню їх навчальної мотивації та якості результатів навчання.

Отже, актуальність дослідження визначається необхідністю комплексного аналізу дидактичного потенціалу цифрових платформ в освітньому процесі та науковому обґрунтуванні методичних підходів до їх застосування з метою розвитку іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, невирішеної раніше частини загальної проблеми. У межах сучасних вітчизняних та зарубіжних науково-методичних досліджень значну увагу приділено впровадженню цифрових технологій навчання, які реалізуються на базі систем управління навчанням і сприяють активізації пізнавальної діяльності здобувачів освіти, розвитку їх самостійності та формуванню професійно орієнтованих компетентностей.

У дослідженнях B. Klimova та співавт. [14] акцентується увага на використанні ChatGPT та генеративного ШІ в іншомовній підготовці студентів. Автори доводять, що застосування ШІ сприяє розвитку академічного письма, розширенню словникового запасу та персоналізації навчання, однак наголошують на необхідності педагогічного контролю під час використання інструментів ШІ.

Важливий внесок у дослідження цифровізації іншомовної освіти здійснили X. Chen та співавт. [10], які на основі бібліометричного аналізу значної кількості наукових публікацій простежили еволюцію комп'ютерно орієнтованого навчання іноземних мов. Засвідчено трансформацію цифрової мовної освіти від фрагментарного використання окремих програмних засобів до створення комплексного цифрового освітнього середовища, що поєднує мобільні технології, онлайн-платформи, освітні онлайн-ресурси та адаптивні системи навчання.

Інший аспект використання цифрових технологій розкрито у праці H. Peng та співавт. [17], яка присвячена мета аналізу ефективності мобільного навчання іноземних мов. На відміну від досліджень, що характеризують загальні тенденції розвитку цифрової освіти, автори оцінюють педагогічну доцільність та результативність мобільних технологій, доводять позитивний вплив мобільних за стосунків на формування всіх видів мовленнєвої діяльності.

Комплексний підхід до інтеграції цифрових технологій у мовну освіту запропоновано науковцями R. Fitriani, R. Hartono та S. Wahyuni [12]. У своїх дослідженнях автори розглядають CALL, MALL, онлайн-платформи, цифрові освітні ресурси, мультимедійні засоби як взаємопов'язані компоненти єдиного цифрового освітнього середовища, наголошуючи на інтеграції традиційних методів навчання із сучасними цифровими технологіями.

Сучасний етап розвитку цифрових технологій у мовній освіті представлено у роботах S. Fang та Z. Han [11]. Науковці досліджують інтеграцію ШІ у процес викладання іноземних мов, розглядаючи цю технологію як логічне продовження еволюції цифрового освітнього середовища, здатного забезпечити персоналізований зворотний зв'язок, адаптивне навчання, автоматизовану підтримку розвитку мовленнєвих компетентностей.

Вагомий внесок у дослідження цієї проблематики зробили також і українські науковці. Порівняльний аналіз цифрових і традиційних технологій навчання іноземних мов здійснив Я. Бойко [3], який встановив, що використання цифрових технологій забезпечує оперативне оновлення навчального матеріалу, постійний доступ до освітніх ресурсів, автоматизацію окремих освітніх процесів та створює сприятливі умови для самостійної роботи здобувачів освіти.

Сучасні підходи до викладання іноземних мов у вітчизняних закладах освіти відображені у дослідженнях І. Ігнатенко та співавт. [8], які обґрунтували доцільність використання масових відкритих онлайн-курсів, відео конференцій та технологій ШІ. Науковці довели, що застосування зазначених цифрових інструментів сприяє підвищенню доступності навчання, урізноманітненню організаційних форм навчання та розвитку іншомовної комунікативної компетентності здобувачів освіти.

Аналізуючи проблему адаптації освітніх програм до умов цифрового суспільства, А. Лазарева та співавт. [15] наголошують на тому, що ефективне впровадження цифрових технологій можливе за умови комплексної модернізації змісту освіти, розвитку цифрової компетентності науково-педагогічних працівників, удосконалення цифрової інфраструктури та реалізації державної стратегії підтримки цифрової трансформації освітньої галузі.

Вплив цифрових технологій на якість освітнього процесу відображено у дослідженнях І. Змійова та співавт. [7], що доводять позитивний вплив сучасних цифрових засобів на ефективність навчання, активізацію пізнавальної діяльності здобувачів освіти та підвищення їх мотивації до навчання. Аналогічних висновків дійшла й науковця О. Гурська [13], водночас акцентуючи увагу на низці проблем, що супроводжують цифровізацію освіти, серед яких недостатній рівень цифрової грамотності викладачів і студентів, нерівний доступ до цифрових ресурсів, технічні обмеження та проблеми з адаптацією традиційних методів навчання до цифрового освітнього середовища.

Мета статті полягає у теоретичному обґрунтуванні дидактичного потенціалу цифрових платформ та інноваційних цифрових технологій і визначенні педагогічно доцільних підходів до їх використання для персоналізації навчання та розвитку іншомовної комунікативної компетентності здобувачів вищої освіти.

Методи дослідження. У дослідженні використано аналіз, порівняння, систематизацію та узагальнення наукової, психолого-педагогічної й методичної літератури для визначення дидактичних можливос-

тей цифрових платформ та інноваційних цифрових технологій у навчанні іноземних мов. Застосування зазначених методів дало змогу систематизувати можливості Moodle, вебквестів, мобільних технологій, штучного інтелекту, автоматизованого розпізнавання мовлення, VR та AR, а також визначити умови їх педагогічно доцільної інтеграції для персоналізації навчання та розвитку іншомовної комунікативної компетентності.

Виклад основного матеріалу. Інтенсивний розвиток цифрових технологій та практично повсюдне поширення Інтернету надали широкі можливості для створення іншомовного інформаційно-освітнього середовища. На сьогоднішній день існує значна кількість відкритих джерел з можливим доступом до автентичних текстових, аудіо- та відеоматеріалів, які можуть бути інтегровані в освітній процес. Деякі організації, заклади освіти, вчителі та педагоги створюють спеціальні сайти для онлайн-навчання, у тому числі іноземних мов. Можливість читати іноземні газети та журнали, дивитися зарубіжні фільми, листуватися та спілкуватися іноземною мовою з колегами на різних форумах також створює сприятливі умови для формування та розвитку іншомовної комунікативної компетентності. Професійно орієнтовані журнали та блоги дозволяють знайомитися з досягненнями зарубіжної науки в тій чи іншій галузі.

Однак усе різноманіття існуючих ресурсів орієнтоване головним чином на розвиток комунікативної та соціокультурної компетентності, тоді як формування професійно орієнтованої іншомовної підготовки залишається недостатньо забезпеченим дидактичними матеріалами галузевого спрямування. У зв'язку з цим особливої актуальності набуває проблема добору та адаптації навчального контенту для різних напрямів професійної підготовки, зокрема технічних, економічних, юридичних та відомчих спеціальностей, де іншомовна комунікація ґрунтується на використанні вузькоспеціалізованої термінології та чітко окреслених професійних дискурсів. У межах таких освітніх програм викладання іноземної мови для спеціальних цілей потребує врахування не лише загальнолінгвістичних закономірностей, а й специфічних лексико-семантичних полів, притаманних відповідній професійній сфері, що суттєво ускладнює процес формування якісного навчально-методичного забезпечення та вимагає цілеспрямованої адаптації змісту відповідно до професійних потреб здобувачів освіти.

У цьому контексті пошук ефективних інструментів організації професійно орієнтованого навчання іноземної мови в умовах обмеженості автентичних матеріалів та необхідності моделювання реальних професійних ситуацій зумовлює звернення до інноваційних освітніх технологій, здатних поєднувати роботу з цифровими ресурсами, проблемне навчання та розвиток дослідницьких умінь здобувачів вищої освіти. Однією з таких технологій, що вже набула значного поширення у сучасній педагогічній практиці, є вебквест.

Дидактичний потенціал вебквесту полягає у створенні умов для активної пізнавальної діяльності студентів. У процесі виконання завдань здобувачі освіти здійснюють пошук, аналіз та синтез інформації, що сприяють розвитку критичного мислення та інформаційної грамотності. Водночас командний характер роботи формує навички співпраці та комунікативної взаємодії.

У професійно орієнтованому навчанні іноземних мов вебквести дозволяють моделювати ситуації майбутньої професійної діяльності, що підвищує мотивацію студентів і забезпечує практичну спрямованість освітнього процесу. Особливо ефективними є вебквести, інтегровані у цифрові платформи навчання, що забезпечують доступ до мультимедійних ресурсів, онлайн-комунікації та автоматизованого оцінювання.

Вебквест розглядається як інноваційна форма організації інтерактивного освітнього середовища, що забезпечує ефективне використання ресурсів Інтернету в освітньому процесі [2]. Його дидактична цінність полягає у поєднанні проблемного навчання з елементами рольової та проєктної діяльності, що сприяє активізації пізнавальної діяльності здобувачів освіти.

У педагогічній практиці веб-квест визначається як проблемне завдання, виконання якого передбачає цілеспрямоване опрацювання інформаційних ресурсів мережі Інтернет для досягнення навчальної мети [4].

Як ефективний інструмент формування дослідницьких умінь і цифрової компетентності здобувачів освіти, вебквест розглядається як сценарій організації проєктної діяльності учнів або студентів із конкретної навчальної теми, що передбачає поетапне виконання завдань, розподіл ролей і представлення результатів у структурованій формі [18].

Отже, у контексті використання вебквесту під час вивчення іноземної мови ключовими поняттями є: інтерактивне навчальне середовище, автентичні Інтернет-ресурси іноземною мовою, комунікативно спрямовані проблемні завдання, рольова взаємодія, проєктна діяльність, іншомовна комунікативна компетентність, самостійна пошуково-дослідницька робота, аналіз і інтерпретація інформації іноземною мовою, розвиток цифрової та мовленнєвої компетентності здобувачів освіти.

Зростання інтересу дослідників і викладачів-практиків до даної технології пояснюється цілою низкою її переваг, серед яких найбільш значущими для даного дослідження є зв'язок освітнього процесу з реальним життям і майбутньою професійною діяльністю, розширення та зміцнення міждисциплінарних зв'язків, залученість до навчання, спрямована на конкретний практичний результат. Дана технологія дозволяє організувати автономну навчальну діяльність, стимулюючи самонавчання та саморозвиток, але водночас керувати нею дистанційно.

Вебквести є ефективним методом включення студентів в освітній процес з дослідженням в керованій, осмисленій манері. В основі квесту лежить, як правило, проблемне завдання, яке розвиває навички індивідуальної та групової роботи, критичного та творчого мислення. Здатність аналізувати та переробляти інформацію, приймати виважені рішення стає значно важливішою в сучасному світі, ніж запам'ятовування заздалегідь заданого змісту.

У контексті навчання іноземної мови вебквест розглядається як ефективна технологія організації навчально-пізнавальної діяльності, що забезпечує інтеграцію мовленнєвої практики з різнотипними завданнями проблемно-комунікативного характеру. Зокрема, такі завдання, як переказ, планування та проєктування, самопізнання, компіляція, творча та аналітична діяльність, розв'язання детективних і загадкових ситуацій, досягнення консенсусу, журналістське розслідування, переконування та наукове дослідження, спрямовані на активізацію іншомовної мовленнєвої діяльності здобувачів освіти, розвиток критичності мислення та формування комунікативної компетентності.

Одним із найважливіших напрямів цифровізації

є використання систем управління навчанням LMS (Learning Management Systems), які забезпечують організацію навчальних матеріалів, виконання практичних завдань, проведення тестування, оцінювання та комунікацію між викладачем і студентами. Такі системи дозволяють реалізувати принципи змішаного та дистанційного навчання, забезпечуючи гнучкий доступ до освітніх ресурсів незалежно від місця перебування здобувачів освіти.

Однією з базових цифрових платформ, що широко використовуються в освітньому процесі, є система управління навчанням Moodle, функціональні можливості якої дозволяють організовувати синхронну та асинхронну взаємодію, забезпечувати обмін навчальними матеріалами, інтегрувати мультимедійні ресурси, а також використовувати зовнішні цифрові сервіси, включно з відео- та аудіоматеріалами, подкастами й інтерактивними навчальними ресурсами.

Платформа Moodle забезпечує комплексну підтримку освітнього процесу, інтегруючи широкий спектр цифрових ресурсів та інструментів, що включають форуми, чати, тестові завдання, навчальний журнал, словники, матеріали для аудіювання, відеоматеріали, посилання, онлайн-тестування тощо. Така функціональність створює передумови для організації систематичної самостійної роботи студентів і реалізації диференційованого та індивідуалізованого навчання іноземної мови. Зокрема, для закріплення лексичного та граматичного матеріалу, а також формування мовленнєвих умінь до окремих тем, занять або навчальних модулів можуть розроблятися комплекси тестових завдань [6].

Тестові завдання можуть бути сформульовані у різних форматах: завдання з множинним вибором, визначення правильності або неправильності твердження, встановлення відповідності та інші типи автоматизованого контролю. Важливою дидактичною можливістю є повторне виконання тесту та порівняння отриманого результату із ключем, тобто можливість самоконтролю та самостійної корекції помилок.

Функціонал Moodle забезпечує можливість як викладачеві, так і здобувачеві освіти відстежити динаміку успіху, оскільки на платформі відображаються час, витрачений на виконання завдань, та кількість спроб, які знадобилися студенту для успішного виконання тесту.

Основними перевагами використання платформи Moodle у навчанні іноземної мови є: значне підвищення навчальної автономії та активності студентів, ступеня їх особистої залученості, посилення відповідальності за результати освітньої діяльності та розширення можливостей для самореалізації. Цифрове середовище створює умови для реалізації творчих проєктів різних рівнів складності, участь у яких розвиває відповідальність здобувачів освіти та стимулює розробку нових стратегій і шляхів вирішення проблеми. Інтерактивні засоби комунікації забезпечують можливість взаємодії з іншими суб'єктами освітнього середовища, що дозволяє підвищити активність студентів та підтримує розвиток навчальної автономії, усуває скутість та страх, сприяє формуванню суб'єкта діяльності.

Окремого значення набувають можливості Moodle для систематичного збору й аналізу даних про результати навчальної діяльності. Їх використання дає змогу викладачеві здійснювати поточний моніторинг засвоєння навчального матеріалу, виявляти труднощі студентів та адаптувати зміст і форми навчальної роботи відповідно до отриманих результатів.

Також позитивною практикою у навчанні іноземних мов є застосування віртуальних навчальних середовищ (Edmodo, Canvas тощо), які створюють сприятливі умови для налагодження взаємодії викладача та студентів, комунікації та співпраці, сприяють формуванню у здобувачів вищої освіти навичок роботи у цифровому середовищі і адаптації до навчання в онлайн-форматі. Активного впровадження в світній процес зазнали мобільні застосунки (Duolingo, Babbel тощо), які дають можливість здобувачам освіти удосконалювати мовні навички в неформальному середовищі [1].

Сучасні цифрові технології розширюють дидактичні можливості навчання іноземних мов у закладах вищої освіти, забезпечуючи персоналізацію освітнього процесу, оперативний зворотний зв'язок та урізноманітнення форм навчальної взаємодії. Особливого значення в цьому контексті набувають технології штучного інтелекту (ШІ), системи автоматизованого розпізнавання мовлення, а також технології віртуальної (VR) і доповненої (AR) реальності. Їх використання створює передумови для адаптації навчальних завдань до індивідуальних потреб здобувачів освіти, оперативного виявлення труднощів у засвоєнні мовного матеріалу та організації індивідуалізованої навчальної підтримки [5].

Застосування інструментів на основі ШІ у навчанні іноземної мови охоплює, зокрема, генерування й адаптацію навчального контенту, перевірку мовних конструкцій, надання пояснень, формування індивідуалізованих вправ та забезпечення зворотного зв'язку. Сервіси на основі генеративного штучного інтелекту можуть використовуватися для створення комунікативних ситуацій, моделювання діалогів, диференціації завдань за рівнем мовної підготовки та організації додаткової практики. Водночас використання таких інструментів потребує педагогічного супроводу з боку викладача, оскільки автоматично сформований контент не завжди відповідає навчальним цілям, мовним нормам або контексту конкретної освітньої програми.

Перспективним напрямом застосування ШІ є автоматизований аналіз усного мовлення студентів. Зокрема, технології автоматичного розпізнавання мовлення (Automatic Speech Recognition, ASR) забезпечують перетворення мовленнєвого сигналу на текст, що створює технологічну основу для подальшого аналізу вимови. У поєднанні з алгоритмами фонетичного аналізу такі системи можуть виявляти відхилення у вимові окремих звуків, фонем і слів, здійснювати їх порівняння з визначеними мовними зразками та формувати рекомендації щодо подальшого вдосконалення вимовних навичок [16]. Таким чином, цифрові інструменти забезпечують можливість переходу від переважно загального оцінювання усного мовлення до більш деталізованого аналізу індивідуальних труднощів студента.

Важливим компонентом цифровізації навчання іноземної мови є використання технологій віртуальної та доповненої реальності. Їх педагогічний потенціал пов'язаний зі створенням імерсивного навчального середовища, у якому студент може застосовувати іноземну мову в змодельованих комунікативних ситуаціях, максимально наближених до практичного використання мови. Віртуальна реальність дає змогу моделювати різноманітні ситуації іншомовної взаємодії, зокрема професійне спілкування, подорожі, обслуговування клієнтів, участь у дискусіях чи виконання завдань у віртуальному соціокультурному середовищі. Технології доповненої реальності, своєю чергою, забезпечують накладання цифрового кон-

тенту на реальне середовище, що може використовуватися для візуалізації мовного матеріалу, розширення словникового запасу та виконання інтерактивних комунікативних завдань [9].

Імерсивне навчальне середовище доцільно розглядати не лише як сукупність технологічних засобів, а як організацію освітньої взаємодії, за якої іноземна мова функціонує безпосередньо як засіб комунікації та розв'язання практичних завдань. Застосування VR і AR може підвищувати рівень залученості студентів, створювати ситуації для практичного використання мовних засобів та сприяти розвитку комунікативних і соціокультурних умінь. Водночас ефективність імерсивних технологій визначається не самим фактом їх використання, а відповідністю змодельованих ситуацій освітнім цілям, рівню мовної підготовки студентів та змісту професійної підготовки.

Отже, технології штучного інтелекту, автоматизованого розпізнавання мовлення, віртуальної та доповненої реальності розширюють можливості цифрового навчання іноземних мов у закладах вищої освіти. Їх інтеграція в освітній процес сприяє персоналізації навчання, оперативному отриманню зворотного зв'язку, розвитку мовленнєвих і комунікативних умінь, моделюванню автентичних ситуацій іншомовної взаємодії та формуванню індивідуальної освітньої траєкторії студента. Водночас технологічні інновації мають розглядатися як інструмент педагогічно спроєктованого освітнього процесу, а не як самоціль, що актуалізує необхідність визначення дидактичних умов їх доцільного та ефективного використання.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Проаналізовано можливості використання цифрових технологій в іншомовній підготовці майбутніх фахівців у закладах вищої освіти. Встановлено, що цифрові платформи, вебквести, мобільні технології, штучний інтелект, автоматизоване розпізнавання мовлення, віртуальна та доповнена реальність розширюють можливості організації іншомовного навчання, забезпечуючи його інтерактивність, персоналізацію та диференціацію. Обґрунтовано, що педагогічно доцільна інтеграція цифрових технологій сприяє розвитку іншомовної комунікативної компетентності, забезпеченню оперативного зворотного зв'язку, організації самостійної роботи та моделюванню автентичних ситуацій іншомовної взаємодії. Встановлено, що автоматизоване розпізнавання мовлення розширює можливості індивідуального аналізу вимовних труднощів, а VR та AR створюють умови для практичного застосування іноземної мови в змодельованих професійних і соціокультурних ситуаціях. Визначено, що результативність цифровізації іншомовної підготовки залежить від відповідності технологій цілям і змісту навчання, рівня підготовки здобувачів освіти та педагогічно спроєктованої організації освітнього процесу. Доведено доцільність розгляду цифрових технологій не як самоцілі, а як інструменту вдосконалення іншомовної підготовки майбутніх фахівців.

Перспективи подальших досліджень вбачаються у визначенні педагогічних умов ефективної інтеграції цифрових платформ та інноваційних цифрових технологій в іншомовну підготовку майбутніх фахівців; дослідженні можливостей штучного інтелекту, автоматизованого розпізнавання мовлення, VR та AR для персоналізації навчання й розвитку іншомовної комунікативної компетентності.

Конфлікт інтересів. Автори підтверджують відсутність фінансових, особистих чи інших інтересів, що можуть розглядатися як потенційний конфлікт інтересів щодо публікації цієї статті.
Фінансування. Дослідження виконане за відсутності фінансової підтримки з боку будь-яких організацій.
Доступність даних. Це дослідження не передбачає використання додаткових наборів даних.
Використання штучного інтелекту. Інструменти ШІ не використовувалися при написанні цієї статті.

Список використаної літератури

1. Безлюдний О.І., Безлюдна В.В., Щербань І.Ю., Комар О.С. Досвід використання змішаного навчання на заняттях з англійської мови у закладах вищої педагогічної освіти. Інформаційні технології і засоби навчання. 2019. Вип.73 (5). С.86–100.
2. Blinovska, Renata & Kudria, Oksana & Yitong, Lin & Chalii, Liudmyla & Verbivskyi, Dmytrii. Innovative approaches in higher education in Ukraine: Trends and prospects. Eduweb. 2024. Vol.18. P.109–123. https://doi.org/10.46502/issn.1856-7576/2024.18.01.8
3. Бойко Я.А. Використання цифрових технологій у процесі вивчення іноземних мов: сучасні підходи та перспективи. Наука і техніка сьогодні. 2024. Вип.11 (39). С.466–478. https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-11(39)-466-478
4. Вербівський Д.В., Усата О.Ю., Карплюк С.О., Бенедисюк М.М. Формування мотивації учнів старшої школи до вивчення інформатики із застосуванням технології Web-квест. Педагогічна академія: наукові записки. 2024. Вип.13. https://doi.org/10.5281/zenodo.14543665
5. Гудима Г.Б. Сучасні методи викладання іноземних мов у закладах вищої освіти. Вісник Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука. Серія: Педагогіка та психологія. 2025. Вип.2. С.43–49. https://doi.org/10.32782/3041-2021/2025-2-6
6. Загородня А.А. Цифрові платформи як інструмент формування пізнавальної спрямованості студентів до вивчення іноземної мови. Педагогічна інноватика: сучасність та перспективи. 2025. Вип.10. С.19–23. https://doi.org/10.32782/ped-uzhnu/2025-10-3
7. Змійова І., Літовченко Я., Гусленко І. Інтеграція трансмедіа в процес навчання іноземних мов: можливості та виклики. Вісник ХНУ ім.В.Н.Каразіна. 2024. Вип.99. С.94–101. https://doi.org/10.26565/2786-5312-2024-99-12
8. Ігнатенко І.П., Давидюк А.Р., Трубенко І.А. Інновації в методиках навчання іноземних мов: досвід України. Академічні візії. 2024. Вип.37. https://doi.org/10.5281/zenodo.14138735
9. Романишин І.М., Самборська О.В., Хміль Н.А. Ефективність використання віртуальної та доповненої реальності у професійній підготовці майбутніх педагогів. Педагогічна Академія: наукові записки. Серія: Інформаційно-комунікаційні технології в освіті. 2024. Вип.5. С.12–24. https://doi.org/10.57125/pedacademy.2024.04.29.01
10. Chen X., Zou D., Xie H., Su F. Integrating technology into English learning in higher education: a bibliometric analysis. Cogent Education. 2024. Vol.11 (1). Article 2404201. https://doi.org/10.1080/2331186X.2024.2404201
11. Fang S., Han Z. Application of generative artificial intelligence (GenAI) in language teaching and learning: a scoping literature review. Computers and Education Open. 2024. Vol.6. Article 100174. https://doi.org/10.1016/j.caeo.2024.100174
12. Fitriani R., Hartono R., Wahyuni S. Digital technologies in English language learning: a systematic literature review. International Journal of Information and Education Technology. 2023. Vol.13 (10). P.1603–1612.
13. Hurskaya V. Virtual environments as a means of enhancing the efficiency of English language teaching for learners. Академічні

візії. 2022. Vol.13. https://doi.org/10.5281/zenodo.14214165
14. Klimova B., Pikhart M., Al-Obaydi L.H. Exploring the potential of ChatGPT for foreign language education at the university level. Frontiers in Psychology. 2024. Vol.15. Article 1269319. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2024.1269319
15. Lazareva A., Sikora Y., Zadorina O., Rizak G., Kaminskyy V. Adapting curricula to the needs of the modern digital society in Ukraine. Futurity Education. 2024. Vol.4 (3). P.236–252. https://doi.org/10.57125/FED.2024.09.25.14
16. Pakulova T.V. Digital education: for and against. Мова і право: матеріали Всеукр. наук.-практ. семінару (м.Дніпро, 27 жовт. 2021 р.). Дніпро: ДДУВС, 2021. С.63–64.
17. Peng H., Jager S., Lowie W. The effectiveness of mobile-assisted language learning (MALL): a meta-analysis. ReCALL. 2022. Vol.34 (1). P.100–119. https://doi.org/10.1017/S0958344020000221
18. Pererva K.M. Web-quests in the English language studying and teaching as a valuable resource and effective tool. Science and Transport Progress. 2015. Vol.3 (57). P.208–214. https://doi.org/10.15802/stp2015/46080

References

1. Bezliudnyi, O.I., Bezliudna, V.V., Shcherban, I.Yu., & Komar, O.S. (2019). Dosvid vykorystannia zmishanoho navchannia na zaniattiakh z anhliiskoi movy u zakladakh vyshchoi pedahohichnoi osvity [Experience of using blended learning in English classes in institutions of higher pedagogical education]. *Information Technologies and Learning Tools, 73* (5), 86–100. https://doi.org/10.33407/itlt.v73i5.2669 [in Ukrainian].
2. Blinovska, R., Kudria, O., Yitong, L., Chalii, L., & Verbivskyi, D. (2024). Innovative approaches in higher education in Ukraine: Trends and prospects. *Eduweb, 18* (1), 109–123. https://doi.org/10.46502/issn.1856-7576/2024.18.01.8
3. Boiko, Ya.A. (2024). Vykorystannia tsyfrovykh tekhnolohii u protsesi vyvchennia inozemnykh mov: Suchasni pidkhody ta perspektyvy [Use of digital technologies in the process of learning foreign languages: Modern approaches and prospects]. *Nauka i tekhnika sohodni, 11* (39), 466–478. https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-11(39)-466-478 [in Ukrainian].
4. Verbivskyi, D.V., Usata, O.Yu., Karpliuk, S.O., & Benedysiuk, M.M. (2024). Formuvannia motyvatsii uchniv starshoi shkoly do vyvchennia informatyky iz zastosuvanniam tekhnolohii Web-kvest [Formation of high school students' motivation to learn informatics using WebQuest technology]. *Pedahohichna akademiia: Naukovi zapysky, 13*. https://doi.org/10.5281/zenodo.14543665 [in Ukrainian].
5. Hudyma, H.B. (2025). Suchasni metody vykladannia inozemnykh mov u zakladakh vyshchoi osvity [Modern methods of teaching foreign languages in higher education institutions]. *Visnyk Mizhnarodnoho ekonomiko-humanitarnoho universytetu imeni akademika Stepana Demianchuka. Seriia: Pedahohika ta psykholohiia, 2*2, 43–49. https://doi.org/10.32782/3041-2021/2025-2-6 [in Ukrainian].
6. Zahorodnia, A.A. (2025). Tsyfrovi platformy yak instrument formuvannia piznavalnoi spriamovanosti studentiv do vyvchennia inozemnoi movy [Digital platforms as a tool for shaping students' cognitive orientation in learning a foreign language]. *Pedahohichna innovatyka: Suchasnist ta perspektyvy, 10,* 19–23. https://doi.org/10.32782/ped-uzhnu/2025-10-3 [in Ukrainian].
7. Zmiiova, I., Litovchenko, Ya., & Huslenko, I. (2024). Intehratsiia transmedia v protses navchannia inozemnykh mov: Mozhlyvosti ta vyklyky [Integrating transmedia into the process of teaching foreign languages: Opportunities and challenges]. *The Journal of V. N. Karazin Kharkiv National University. Series: Foreign Philology. Methods of Foreign Language Teaching, 99,* 94–101. https://doi.org/10.26565/2786-5312-2024-99-12 [in Ukrainian].
8. Ihnatenko, I.P., Davydiuk, A.R., & Trubenko, I.A. (2024). Innovatsii v metodykakh navchannia inozemnykh mov: Dosvid Ukrainy [Innovations in foreign language teaching methods: The experience of Ukraine]. *Akademichni vizii, 37*. https://doi.org/10.5281/zenodo.14138735 [in Ukrainian].
9. Romanyshyn, I.M., Samborska, O.V., & Khmil, N.A. (2024). Efektyvnist vykorystannia virtualnoi ta dopovnenoi realnosti u profesiinii pidhotovtsi maibutnikh pedahohiv [Effectiveness of using virtual and augmented reality in the professional training of future teachers]. *Pedahohichna Akademiia: Naukovi zapysky, 5*, 12–24. https://doi.org/10.57125/pedacademy.2024.04.29.01 [in Ukrainian].
10. Chen, X., Zou, D., Xie, H., & Su, F. (2024). Integrating technology into English learning in higher education: A bibliometric analysis. *Cogent Education, 11* (1), Article 2404201. https://doi.org/10.1080/2331186X.2024.2404201
11. Fang, S., & Han, Z. (2024). Application of generative artificial intelligence (GenAI) in language teaching and learning: A scoping literature review. *Computers and Education Open, 6*, Article 100174. https://doi.org/10.1016/j.caeo.2024.100174
12. Fitriani, R., Hartono, R., & Wahyuni, S. (2023). Digital technologies in English language learning: A systematic literature review. *International Journal of Information and Education Technology, 13* (10), 1603–1612.
13. Hurskaya, V. (2022). Virtual environments as a means of enhancing the efficiency of English language teaching for learners. *Akademichni vizii, 13*. https://doi.org/10.5281/zenodo.14214165
14. Klimova, B., Pikhart, M., & Al-Obaydi, L.H. (2024). Exploring the potential of ChatGPT for foreign language education at the university level. *Frontiers in Psychology, 15*, Article 1269319. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2024.1269319
15. Lazareva, A., Sikora, Y., Zadorina, O., Rizak, G., & Kaminskyy, V. (2024). Adapting curricula to the needs of the modern digital society in Ukraine. *Futurity Education, 4* (3), 236–252. https://doi.org/10.57125/FED.2024.09.25.14
16. Pakulova, T.V. (2021). Digital education: For and against. In *Mova i pravo: Materialy Vseukrainskoho naukovo-praktychnoho seminaru* [Language and law: Proceedings of the All-Ukrainian scientific and practical seminar] (pp.63–64). DDUVS. [in Ukrainian].
17. Peng, H., Jager, S., & Lowie, W. (2022). The effectiveness of mobile-assisted language learning (MALL): A meta-analysis. *ReCALL, 34* (1), 100–119. https://doi.org/10.1017/S0958344020000221
18. Pererva, K.M. (2015). Web-quests in the English language studying and teaching as a valuable resource and effective tool. *Science and Transport Progress, 3,* 208–214. https://doi.org/10.15802/stp2015/46080

Рукопис надійшов: 15.09.2026
Перше рішення: 14.10.2026
Доопрацьовано (раундів: 1): 18.10.2026
Прийнято до друку: 21.10.2026
Опубліковано онлайн: 30.10.2026

Verbivskyi Dmytrii
Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor
Department of Computer Science and Information Technology
Zhytomyr Ivan Franko State University, Zhytomyr, Ukraine

Koliada Oleh
Ph.D. in Philological Sciences (Theory of Literature), Associate Professor
Institute of Foreign Philology, Department of Germanic Philology and Foreign Literature
Zhytomyr Ivan Franko State University, Zhytomyr, Ukraine

Karpliuk Svitlana
Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor
Department of Social Sciences and Fundamental Training
Zhytomyr Institute of Private Joint-Stock Company «Higher Educational Institution» Interregional Academy of Personnel Management, Zhytomyr, Ukraine

HIGHER EDUCATION PROFESSIONAL TRAINING VIA THE USE OF DIGITAL TECHNOLOGIES IN FOREIGN LANGUAGE LEARNING

Abstract. This article is aimed at exploring the educational potential of digital platforms and innovative digital technologies in foreign language learning at higher education institutions. The relevance of the study stems from the need to improve the digital educational environment, ensure a personalized learning approach, and develop foreign language communicative competence among higher education students in the context of distance and blended (hybrid) learning. The purpose of the article is to provide theoretical grounds for the capabilities of digital platforms and innovative digital technologies and to identify academically practical procedures for their use in foreign language teaching. The article employs the following theoretical methods: analysis, comparison, systematization, classification, and generalization of scientific sources and didactic experience to determine the educational potential of digital platforms and technologies, as well as the conditions for their effective use. The study analyzes the potential of webquests, the Moodle platform, mobile technologies, artificial intelligence, automated speech recognition, and VR and AR. It has been found out that their pedagogically based integration contributes to the personalization of learning, the organization of independent and interactive work, facilitation of prompt feedback, differentiation of tasks, and simulation of authentic communicative situations. It is concluded that the effectiveness of digital technologies depends on their alignment with educational goals, learning content, and the individual needs of learners. Future research prospects lie in identifying the pedagogical conditions for the effective integration of digital platforms and innovative digital technologies into the foreign language training of future professionals, as well as in exploring the potential of artificial intelligence, automated speech recognition, VR, and AR for personalizing learning and developing foreign language communicative competence.

Keywords: digital platforms, digital technologies, foreign language learning, personalized learning, foreign language communicative competence.